

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite: Lausuntopyyntö 13.2.2026 (LVV-U/31578/2026)

Lausunto Gasgrid Vetyverkot Oy:n vedyn siirtoverkon ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, Pohjois- Pohjanmaa

Asian tausta

Lupa- ja valvontavirasto on 13.2.2026 pyytänyt Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausuntoa koskien Gasgridin valtakunnallista vedyn siirtoverkko-hanketta, josta on laadittu ympäristövaikutusten arviointiohjelma. Hankkeen maantieteellisen laajuuden vuoksi YVA-prosessi on jaettu viiteen erilliseen ohjelmaan, joista Raahe sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan osa-alueeseen (osa II).

Gasgrid Vetyverkot Oy suunnittelee kansallista vedyn siirtoverkkoa, jonka avulla mahdollistetaan vedyn tuotanto, siirto ja jakelu kotimaiselle teollisuudelle sekä vientiin. Hanke katsotaan parantavan energiajärjestelmän joustavuutta ja huoltovarmuutta sekä luovan uusia vientimahdollisuuksia.

Siirtoverkko koostuu maahan sijoitettavista korkeapaineisista hiiliteräsputkista sekä venttiili- ja paineenvähennysasemista. Lisäksi rakennetaan kaavin- ja mittausasemia sekä anodikenttiä korroosiosuojaukseen. Putket asennetaan vähintään metrin syvyyteen, ja niille lunastetaan 10 metrin levyinen käyttöoikeusalue. Rakentamisen jälkeen peltoalueet säilyvät viljelyskelpoisina, mutta metsäalueilla käyttöoikeusalue on pidettävä puuttomana.

YVA-menettelyssä tarkastellaan kolmea vedyn siirtoputken toteutusvaihtoehtoa, sekä niin sanottua nollavaihtoehtoa:

- VE0 – hanketta ei toteuteta
- VE1 – siirtoputki kulkee listä Raaheen ja sieltä Merijärven kautta Kalajoelle. Reitin pituus on n. 250 km ja se sijoittuu 12 kunnan alueelle
- VE2 – siirtoputki kulkee listä Raaheen ja sieltä Merijärven kautta Sieviin. Reitin pituus on n. 259 km ja se sijoittuu 13 kunnan alueelle
- VE3 – siirtoputki kulkee listä Raaheen ja sieltä suoraan Sieviin. Reitin pituus on n. 274 km ja se sijoittuu 12 kunnan alueelle.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn on suunniteltu toteutuvan vuosina 2025–2027, minkä jälkeen siirrytään seuraaviin lupaprosesseihin ja suunnitteluvaiheisiin.

Tavoitteena on, että vedyn siirtoverkon ensimmäiset osuudet valmistuvat 2030-luvun alkupuolella.

Lausunto

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Raahen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on tutustunut ympäristövaikutusten arviointiohjelmaan.

Raahen alueella siirtoverkko kulkisi vedenhankintaa varten tärkeän pohjavesialueen (Palokangas-Selänmäki) poikki. Putkilinja näyttää kuitenkin olevan varsinaisten muodostumisalueiden ulkopuolella, jota pidetään hyvänä. Alueelle on kuitenkin tyypillistä korkea pohjavedentaso, joka tulee huomioida mahdollisissa toimissa pohjavesialueella.

GTK:n karttojen perusteella Raahessa on enimmäkseen matalan riskin alueita happamien sulfaattimaiden suhteen. Kuitenkin viime vuosina toteutuneiden työmaiden ja selvitysten perusteella matalan riskin kohteissakin on tavattu voimakkaasti happamoituvia maamassoja. Alueella tehtäviä kaivutöitä tulee aina tarkkailla happamien sulfidimaiden varalta ja tarvittaessa käsitellä maamassat kalkitseamalla, jotta happamia valumia ei pääsisi syntymään.

Ympäristönsuojeluviranomainen huomauttaa, että Piehinginjoen suunnittelun ylityspaikan kohdalla on toteutettu vuoden 2025 aikana kutupaikkojen kunnostustoimia Piehingin osakaskunnan, kaupungin ja ELY-keskuksen yhteisen hankkeen toimesta. Hankkeen aikana kunnostettuja paikkoja tulisi välttää kaivamasta. Ympäristönsuojeluviranomainen voi pyynnöstä toimittaa tarkempia sijaintitietoja kunnostetuista kohteista.

Piehinginjoessa tiedetään myös elävän saukko tai saukkoja (direktiivilaji), joten tämä kannattaa ottaa huomioon saukkoselvityksiä suunniteltaessa. Saukosta saatiin havaintoja Piehinginjoen kalatien seurannan yhteydessä (2022). Saukosta on myös paikallisten havaintoja.

Ympäristönsuojeluviranomainen suosittaa reitin sijoittamista teiden varsille ja peltoalueille, jotta yhtenäisten metsäalueiden turhaa pirstomista vältettäisiin.